

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátu složeném z předsedy Mgr. Milana Procházky a soudců Mgr. Karla Černína, Ph.D., a Mgr. Jana Čížka ve věci

žalobce: **Mgr. Bc. D. K.**
proti
žalovanému: **Odvolací finanční ředitelství**
 sídlem Masarykova 427/31, 602 00 Brno

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 13. 4. 2023, č. j. 13596/23/5000-09065-712098

takto:

- I.** Žaloba se zamítá.
- II.** Účastníci řízení nemají právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobcem je bývalý zaměstnanec Odvolacího finančního ředitelství. Dne 17. 4. 2023 mu jeho nadřízený udělil písemnou výtku za to, že odevzdal nesprávně a nedostatečně vyplněné statistické údaje (výkazy výkonů) v informačním systému AVIS. Žalobce proti tomu okamžitě podal stížnost. Přípisem ze dne 21. 4. 2023 jej žalovaný vyrozuměl, že tuto stížnost neshledal důvodnou. Proti udělení výtky brojí žalobce u Krajského soudu v Brně žalobou podanou dne 19. 6. 2023.

II. Argumentace žalobce

2. Žalobce navrhuje výtku zrušit, neboť ji považuje za nezákonnou. V prvním žalobním bodě namítá, že při vytýkání drobných nedostatků ve službě má mít přednost výtku v ústní formě. Teprve následně lze použít výtku písemnou, která má větší váhu, protože zůstává založena v osobním spise státního zaměstnance po dobu jednoho roku. Jeho nadřízený však volbu písemné formy výtky nijak neodůvodnil. A žalovaný ve vyrozumění o výsledku šetření tvrdí, že písemná výtku není k ústní výtce ve vztahu subsidiarity. Vytknutý nedostatek navíc nelze podle žalobce označit za nijak závažný. Lhůta pro předložení statistik činila totiž podle příslušné směrnice ředitele Odvolacího finančního ředitelství 10 dnů po skončení příslušného čtvrtletí. Žalobce předložil vyplněné tabulky již dne 5. 4. 2023. Sice v nich byly chyby, ale ty žalobce již druhý den dopoledne ve spolupráci s kolegyní opravil a bez zbytečné prodlevy je odevzdal dne 6. 4. 2023, tedy stále ještě ve lhůtě. Závažnost výtky nemůže zvyšovat ani to, že se důležitost a způsob vyplňování statistik měly údajně probírat na několika poradách. Jednalo se většinou o porady fiktivní, které se reálně neuskutečnily.
3. V dalším žalobním bodě žalobce tvrdí, že při předávání písemné výtky mu jeho nadřízený (vedoucí oddělení) sdělil, že mu musel výtku udělit, protože mu to uložil jeho nadřízený (ředitel odboru). Ten pak vyřizoval žalobcovu stížnost proti udělené výtce. To se žalobci jeví jako svévole.
4. V posledním žalobním bodě se žalobce ohrazuje proti zmínce obsažené ve vyrozumění o výsledku šetření své stížnosti, podle níž přišel v měsíci březnu šestkrát pozdě do práce. Jednalo se o zpoždění v řádu minut a žalobce uvádí důvody, proč se tak v jednotlivých případech stalo. Navíc poukazuje na to, že na tomtéž oddělení chodí další dva pracovníci do práce pozdě ještě častěji a s větším zpožděním a nikdo jim to k tíži nedává.

III. Argumentace žalovaného

5. Žalovaný navrhl podanou žalobu odmítnout, protože žalobce podle něj neměl k jejímu podání aktivní legitimaci. Již před podáním žaloby totiž ukončil svůj služební poměr (ke dni 9. 6. 2023). V žalobě nikde netvrdí, že by byl výtkou nějak zkrácen na svých právech, nenamítá nic proti samotnému udělení výtky nebo existenci zjištěných nedostatků, pouze polemizuje se zvolenou formou výtky.
6. Pro případ, že by soud na tuto argumentaci nepřistoupil, navrhuje žalovaný žalobu zamítnout a odkazuje na odůvodnění výtky. Vedle toho argumentuje podrobně ke každému žalobnímu bodu. Na svém procesním stanovisku setrval po celou dobu řízení před soudem.

IV. Řízení před krajským soudem

7. Ve věci proběhlo dne 29. 1. 2025 na žádost žalobce ústní jednání podle § 49 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Obě strany při něm setrvaly na svých stanoviscích.
8. Žalovaného zastupoval na jednání ten zaměstnanec, který žalobci jako tehdejší vedoucí jeho oddělení výtku udělil. Na dotaz soudu sdělil, že některé dokumenty označené jako „zápis z porady“ byly ve skutečnosti pouhými informacemi nadřízených určenými podřízeným a označovaly se takto z pouhé setrvačnosti. To ale nic nemění na tom, že byly rozesílány všem dotčeným zaměstnancům a ti se s nimi mohli seznámit. Žalobce potvrdil, že tyto

dokumenty e-mailem skutečně dostával. Zástupce žalovaného dále na dotaz soudu vysvětlil, že udělení výtky běžně zaměstnanec, který chce výtku udělit, konzultuje se svým nadřízeným, což se stalo i v nynější věci.

9. Žalobce nad rámec žaloby uplatnil na jednání tři nová tvrzení.
10. Za prvé, že písemná výtky byla v dané věci nepřiměřená s ohledem na běžnou praxi v rámci daňové správy. To doložil dvěma odpověďmi na své žádosti o informace. Soud jimi provedl dokazování, neboť v tom spatřoval rozvinutí žalobního bodu poukazujícího na to, že písemná forma výtky byla vzhledem k žalobcovu prohřešku nepřiměřená. Podle prvního z dokumentů uložil Finanční úřad pro Jihomoravský kraj v roce 2024 svým zaměstnancům pouze 3 výtky, všechny v ústní formě. Druhým dokumentem je písemná výtky zaměstnankyni Ministerstva financí z ledna 2024 za to, že ve dvou případech nenapracovala do konce následujícího kalendářního měsíce saldo v docházce v délce 2-3 hod. Žalobce vedle toho ještě poukázal na písemnou výtku řešenou v rozsudku Nejvyššího správního soudu č. j. 4 Ads 265/2020-49, která byla udělena za neomluvenou návštěvu lékaře, přičemž tento nedostatek byl zhojen až po měsíci, zatímco žalobce svoji chybu napravit již následující den.
11. Druhým novým tvrzením žalobce bylo, že výtky představovala porušení zásady *ne bis in idem*, protože ze stejných důvodů mu žalovaný již dříve snížil plat (což Krajský soud v Brně posuzoval ve věci sp. zn. 62 Ad 4/2023). Žádné takové tvrzení však v žalobě obsaženo není. Proto je soud vyhodnotil jako opožděně uplatněný žalobní bod a dále se jím nebude zabývat.
12. Za třetí, žalobce naznačil, že důvodem udělení výtky byla ve skutečnosti osobní zášť vedoucího odboru. Poukázal na to, že se soudně bránil proti snížení svého platu a zjišťoval nejruznější informace o chodu svého odboru, což mohlo vyvolat nevoli jeho nadřízených a vedlo to již dříve k různým perzekučním praktikám. Jako důkaz této předchozí šikany žalobce měly posloužit e-maily týkající se sledování žalobcovy docházky a jeho přesunu do jiné kanceláře. Ani tady krajský soud neshledal, že by tato tvrzení měla jakýkoliv předobraz v podané žalobě a vyhodnotil je jako opožděný žalobní bod. Provádět navržené důkazy by tudíž bylo zbytečné.
13. Vedle toho navrhl žalobce na jednání celou řadu důkazů k tvrzením obsaženým v žalobě. Na dotaz soudu sdělil, že důkazní návrhy vznesl až při jednání záměrně z taktických důvodů, aby se s nimi žalovaný nemohl předem seznámit. Soud všechny tyto důkazní návrhy zamítl jako nadbytečné. Šlo o e-mail žalobcovy kolegyně, z něž mělo vyplývat, že žalobce s její pomocí opravil výkazy a následující den je odevzdal – to nebylo mezi stranami vůbec sporné. Dále žalobce navrhl výslech své kolegyně, který měl prokázat totéž, a nadto i fakt, že se údajné porady ve skutečnosti vůbec nekonaly – protože žalovaný to na jednání nepopřel, a zároveň žalobce přiznal, že mu zápisy z těchto porad přinejmenším chodily e-mailem, neshledal soud důvod vést další dokazování tímto směrem. Žalobce dále předložil printscreen s docházkou některých svých kolegů a nabídl i možnost dohledat ve svém počítači e-mail, z něhož by plynulo, že i sám ředitel odboru chodil do práce po stanoveném začátku pracovní doby – to soud shledal irelevantním, protože docházka nebyla důvodem pro udělení výtky. Ze stejného důvodu zamítl soud i důkaz emailem žalobcova nadřízeného, podle něž zapomene-li doma identifikační kartu, nemá chodit do práce, ale má se pro kartu vrátit domů.

V. Posouzení věci krajským soudem

14. Žaloba **není důvodná.**
15. V první řadě soud uvádí, že neshledal – navzdory argumentaci žalovaného – důvod pro odmítnutí žaloby. Žalobce sice soudu nesdělil, že již před podáním žaloby ukončil služební poměr, a tedy ani nevysvětlil, jaký význam pro něj v této situaci podání žaloby má, to však lze podle soudu dovodit i bez takového tvrzení. Písemná výtky, jak ostatně žalobce sám v žalobě uvádí, se zakládá do osobního spisu státního zaměstnance, a zůstává zde založena po dobu jednoho roku. Děje se tak bez ohledu na změnu služebního místa nebo na skončení služebního poměru. Spis nelze uzavřít a archivovat, dokud účinky uložené výtky „nevypřichají“. To vyplývá z § 153 odst. 1 zákona č. 234/2014 Sb., o státní službě (který upravuje obecně vedení služebního spisu) ve spojení s čl. 11 Služebního předpisu náměstka pro státní službu ze dne 18. září 2015, č. 6/2015, kterým se stanoví obsah osobního spisu státního zaměstnance a způsob jeho vedení, jehož příslušná část zní: „*Po skončení služebního poměru, nejdříve však po zablazení uložených kárných opatření, respektive vyřazení písemné výtky, se osobní spis uzavře a uloží podle zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.*“ Minimálně do doby vyřazení výtky a uzavření osobního spisu tak může písemná výtky negativně ovlivnit žalobcova práva, např. pokud by měl v úmyslu znovu vstoupit do služebního poměru.
16. Soud nicméně žalobu zamítl, protože ji neshledal důvodnou. Přitom vyšel z toho, že žalobce správně napadl žalobou přímo samotnou výtku, která je rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. To, že žalobce zároveň podal proti výtce stížnost, nehraje v dané věci žádnou roli, neboť nejde o opravný prostředek ve smyslu soudního řádu správního, který by žalobce musel vyčerpat (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 1. 2021, č. j. 4 Ads 265/2020-49, č. 4147/2021 Sb. NSS, body 6-8 a 23).
17. První sporný bod představoval výklad § 88 odst. 3 zákona o státní službě, který v rozhodné době zněl: „*Drobné nedostatky ve službě může představený vyřídit tak, že je státnímu zaměstnanci ústně nebo písemně vytkne. Písemná výtky se založí do osobního spisu státního zaměstnance na dobu 1 roku; po uplynutí této doby se z osobního spisu státního zaměstnance vyřadí.*“ Podle krajského soudu je správný výklad žalovaného, podle nějž mezi ústní a písemnou formou výtky není hierarchický vztah. Zákon žádný takovýto vztah nekonstruuje. Podle formy prohrěšku je tak možno uložit písemnou výtku i tam, kde dosud zaměstnanec neobdržel žádnou výtku ústní. Pokud je prohrěšek dostatečně závažný a sám o sobě k udělení písemné výtky postačuje, není třeba volbu písemné formy výtky zvlášť odůvodňovat.
18. I kdyby ale dal soud žalobci v této polemice za pravdu, nic by mu to nepomohlo. Za prvé, ze žalobcova osobního spisu vyplývá, že již v minulosti ústní výtky obdržel, byť za jiné prohrěšky. Konkrétně je zde založeno žalobcovo služební hodnocení za období říjen 2020 až září 2022, kde je uvedeno, že mu nadřízený opakovaně vytýkal problémy s docházkou. Zmiňují se i žalobcovy nevyrovnané výkony co do množství vyřízených úkolů. Koncem května 2022 dokonce žalobce obdržel z těchto dvou důvodů i písemnou výtku, protože dosavadní ústní domluvy nebyly efektivní. V závěru služebního hodnocení mu služební orgán ukládá, aby se v dalším období zaměřil na dodržování termínovaných úkolů stejně jako aby se vyhnul problémům s docházkou. Nadto se zde výslovně zmiňuje i povinnost dbát na řádné a správné vyplňování sdílených evidencí odboru daňového procesu. A za druhé, i kdyby proti žalobci nestála tato jeho neblahá osobní historie, považoval by soud za

zcela dostačující pro odůvodnění písemné formy výtky její předposlední odstavce, kde se uvádí, že nešlo o žádné marginální či běžné pochybení, které by bylo možné řešit pouhým vysvětlením či domluvou. V předchozích odstavcích žalovaný vysvětluje, že závažnost porušení služebních povinností je dána tím, že správné vyplňování statistik bylo dlouhodobým úkolem opakovaně probíraným na poradách (včetně nejčastějších chyb), že žalobce osobně byl na nutnost řádného a průběžného vyplňování údajů upozorněn, že odevzdal statistiky s celou řadou chyb (v řádech desítek), přičemž již letmým pohledem bylo možné určit, že výsledné výkazy neodpovídají realitě. Tím je podle soudu dostatečně vysvětleno i to, proč nadřízený nesáhl k ústní formě výtky.

19. Žalobce sice popírá, že by v jeho případě šlo o vážné pochybení, ale to vůbec nekoresponduje s obsahem spisu. Za prvé, termín pro odevzdání statistik, na který žalobce v žalobě poukazoval (10 dnů po skončení příslušného čtvrtletí), skutečně zavádí čl. 5 Směrnice č. 3/2017 ředitele Odvolacího finančního ředitelství k vedení pravidelných statistik Odvolacím finančním ředitelstvím ze dne 11. 1. 2017. Tento termín však neplatil pro žalobce, ale pro „předkladatele“, kterým byl ředitel příslušné sekce, jak vyplývá z čl. 3 odst. 2 citované směrnice. Ten pochopitelně potřeboval mít příslušné údaje k dispozici s předstihem. Proto také žalobcův přímý nadřízený (vedoucí oddělení) požadoval od svých podřízených předložení statistik ke dni 5. 4. 2023, jak vyplývá z e-mailů založených v osobním spise. Tento termín žalobce i podle svého vlastního tvrzení nedodržel. Přitom je zároveň nepochybné, že toto téma bylo obsaženo v tzv. zápisech z porad v předchozím období, neboť ty jsou taktéž založeny v žalobcově osobním spise (z října a září 2022). I kdyby porady ve skutečnosti fyzicky neproběhly v tom smyslu, že by se zaměstnanci nesešli, úplně postačuje, že žalobce dostal od nadřízených e-mailem písemný pokyn zdůrazňující význam vyplňování statistik a upozorňující na časté chyby a řešené problémy (bez ohledu na název tohoto pokynu). Žalovaný nadto ve vyjádření k žalobě poukazuje na to, že zápisy z proběhlých porad se zaměstnancům rozesílají nejen e-mailem, ale vkládají se i na sdílený disk, takže i ti, kteří se dané porady neúčastnili, mají k informacím z porady přístup, mají povinnost se s nimi seznámit a podle nich jednat.
20. S ohledem na výše uvedené, není možno žalobcovu situaci dost dobře srovnávat s jinými udělenými výtkami, na které poukazoval při ústním jednání. Zkreslování statistik výkonu může mít na práci úřadu stejně negativní dopad jako neomluvená nepřítomnost zaměstnance na pracovišti či saldo v docházce. Navíc v žalobcově případě, jak již bylo výše řečeno, se zdaleka nejednalo o první vytykané pochybení, což je také potřeba vzít vždy v úvahu.
21. To, že si uložení písemné výtky údajně vyžádal přímo ředitel odboru, nemá pro věc žádný význam. Na samotném pokynu nadřízeného, aby jeho podřízený uložil výtku svému podřízenému nic závadného spatřovat nelze. Osoba na vyšší úrovni řízení může mít lepší přehled o tom, jaká personální politika a jak přísná praxe postihování zaměstnanců je na daném úřadě zavedena a může v tom směru poskytnout osobě na nižší úrovni řízení vhodné doporučení. Tvrzení, že ředitele odboru vedla k vydání pokynu osobní zášť vůči žalobci uplatnil žalobce poprvé až na ústním jednání, dávno po lhůtě pro podání žaloby. Ze žaloby samotné se dá dovodit pouze tolik, že podle žalobce jeho stížnost proti výtce vyřizovala v důsledku vydaného pokynu podjatá osoba. Protože se však žaloba podává přímo proti výtce samotné a tu tedy soud přímo přezkoumává, nehraje tu žádnou roli otázka, nakolik byl interní přezkumný proces výtky ze strany žalovaného objektivní a účinný.

22. Podobně se to má i s posledním žalobním bodem. Žalobcovy pozdní příchody v březnu 2023 nehrály podle textu uložené výtky žádnou roli. Žalovaný se o nich poprvé zmiňuje až ve vyrozumění o vyřízení stížnosti, které však není předmětem nynějšího soudního přezkumu. Soud tak jen nad rámec nutného odůvodnění podotýká, že pokud by žalobce skutečně bez omluvy chodil pozdě do práce, mohlo by mu to při ukládání výtky přitížit bez ohledu na to, zda tak jednal i některý jeho kolega. Leda snad že by prokázal, že šlo o praxi na daném oddělení zcela běžnou a široce tolerovanou. Protože však žalobcovy březnové pozdní příchody nehrály při ukládání výtky podle jejího textu žádnou roli, je tato polemika zbytečná.

VI. Náklady řízení

23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s., podle něhož nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu těch nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který úspěch ve věci neměl. Žalobce před soudem neuspěl (soud žalobu zamítl jako nedůvodnou), proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému správnímu orgánu by jinak – jakožto úspěšnému účastníkovi řízení – právo na náhradu nákladů řízení příslušelo, s ohledem na judikaturu Nejvyššího správního soudu mu je však nelze přiznat, neboť nepřesahují rámec jeho běžné úřední činnosti (srov. usnesení rozšířeného senátu ze dne 31. 3. 2015, čj. 7 Afs 11/2014 - 47, č. 3228/2015 Sb. NSS).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních právních předpisů vyžadováno pro výkon advokacie.

Brno 5. 2. 2025

Mgr. Milan Procházka
předseda senátu